

ONPOOL51B

Hallinto-oikeuden ja oikeusinformatiikan oikeustapaustentti (1 op)

Tentti 26.10.2017

- Tentti on **lakikirjatentti**. Tentissä saa käyttää lakikirjoja ja vastaavia kirjallisia aineistoja.
- Tentissä on kaksi (2) oikeustapauskysymystä, joihin kumpaakin tulee vastata.
- Vastaukset kysymyksiin kirjoitetaan eri arkille, eli konseptille.
- Vastausarkki on jätettävä kumpaakin kysymykseen.
- Jokaiseen vastaukseen on merkittävä vastaajan nimi.
- Arvostelussa vastauksiin sisältyvät selvästi virheelliset tiedot otetaan huomioon kysymyskohtaista pistemäärää alentavina tekijöinä.
- Luovuttaessa tentistä, kirjoitetaan nimi ja maininta luopumisesta yhteen vastausarkkiin, joka jätetään valvojalle.
- Vastaukset kirjoitetaan selvällä käsialalla.
- Kumpikin kysymys on arvostelussa max 10 pisteen arvoinen.
- Aikaa tentin tekemiseen **kaksi (2) tuntia**.
- Vastaustilaa on **kaksi (2) sivua** yhteen kysymykseen (kysymykset 1 ja 2).

Tentissä on kaksi (2) kysymystä.

Kysymys 1

X:n kunnan opetuslautakunta oli 15.5.2017 päättänyt lakkauttaa Metsälän koulun asteittain siten, että koulutiloista voidaan luopua 2020. Opetuslautakunta oli päättänyt toteuttaa koulun lakkauttamisen johdosta seuraavat muutokset. Luhtahaan koulu on 1.8.2018 alkaen vuosiluokkien 1.-6. koulu. Peltolan koulu on 1.8.2019 alkaen vuosiluokkien 7.-9. koulu. Peltolan koululla on myös väliaikaisesti 6. luokkien oppilaita lukuvuonna 2018-2019.

Opetuslautakunta 15.8.2017 § 100 hylkäsi kuntalaisten A:n, B:n ja C:n kyläyhdistyksen nimissä tekemän oikaisuvaatimuksen, jossa he olivat esittäneet perusteeksi koulun lakkauttamisesta luopumiselle sen, etteivät kunnan saavuttamat säästöt koulun lakkauttamisessa tulisi olemaan mitenkään suuria ja oli varsin mahdollista, ettei säästöjä olisi syntynyt ollenkaan. Lisäksi lautakunnan jäsenillä ei ollut selvästikään ollut riittävästi aikaa tutustua lakkauttamisen perusteisiin ja sen seurauksiin. Lautakunta päätti hylätä oikaisuvaatimuksen, koska opetuslautakunnan päätös ei ollut lainvastainen eivätkä oikaisuvaatimusten tekijät olleet esittäneet mitään sellaista perustetta, jonka vuoksi olisi syytä muuttaa päätöstä. Opetuslautakunta totesi myös, että menettelyä, jossa asiakirjat ovat olleet lautakunnan jäsenten nähtävillä ja tutustuttavana 12.5.2017 alkaen, oli

pidettävä riittävänä. Asiakirjat olivat olleet nähtävillä ja käytössä myös asiakohdan käsittelyn ajan kokoushuoneessa.

A, B ja C valittivat kyläyhdistyksen nimissä lautakunnan oikaisuvaatimuksen hylkäävästä päätöksestä hallinto-oikeuteen vaatien koulun lakkauttamispäätöksen kumoamista. Metsälän koulun lakkauttaminen oli vastoin kunnan saaman maalahjoituksen käyttötarkoitusta ja tarkoitemääräystä. Maa-alue oli aikoinaan lahjoitettu kunnalle nimenomaan kansakoulua varten, eikä sitä näin ollen saanut myydä suunnitellusti edelleen kesämökkitonteiksi. Lisäksi myös asemakaavassa oleva merkintä osoitti, että itse koulurakennus oli suojeltu, mitä kunta ei ollut ottanut ollenkaan huomioon toiminnassaan.

Riittävänä ei voitu pitää kunnan antamia tietoja ja väitteitä siitä, että koulun lakkauttamisia liittyisi kouluverkon tehostamiseen yleisten suunnitelmien mukaan. Se, että lausuntoja pyydettiin lähinnä tietoverkkoja hyödyntäen, ei ollut asianmukaista. Päätöstä ei ollut myöskään perusteltu asianmukaisesti, koska päätöksessä ei ollut selvitetty, millä tavoin ja mistä eristä säästöt tulisivat muodostumaan. Ratkaisuun oli heidän mielestään vaikuttanut myös se, että kahden lautakunnan jäsenen puoliset työskentelivät kunnan jäljelle jäävissä kouluissa. Opetuslautakunnassa oli koulun lakkauttamisasiasta päättämässä myös paikallisen rakennusyhtiön hallituksen jäsen. Oli todennäköistä, että rakennusyhtiö tulisi hyötymään koulun lakkauttamisesta.

A, B ja C vaativat päätöksen täytäntöönpanon keskeyttämistä ja että hallinto-oikeus nimenomaan määräisi, että täytäntöönpano tulisi keskeyttää myös siltä osin, että kunta valmisteli koulurakennuksen maa-alueineen myyntiä. A, B ja C vaativat valituksessaan myös oikeudenkäyntikulujensa korvaamista oikaisuvaatimuksen tekemisen osalta 500 eurolla ja valituksen tekemisestä hallinto-oikeuteen samaten 500 eurolla.

Kunta valituksen johdosta antamassaan selityksessä lausui, että lausuntoja oli kyllä pyydetty Webropol-lyselynä koulujen henkilöstöltä ja vanhempainoimikunnilta, oppilaskunnilta, ammattijärjestöiltä, sivistystoimen tulosalueilta ja muilta toimialoilta. Lausunnoissa pyydettiin ottamaan kantaa perusopetuksen säästöjen kohdentamiseen, tilatarkasteluun ja suunniteltuihin toimenpide-ehdotuksiin. Lausuntoja olikin annettu kymmeniä. Lausuntojen tiivistelmät julkaistiin myös kunnan internetsivulla. Kuntalaisilla oli ollut mahdollisuus tiedotustilaisuuksien lisäksi yhteydenottoihin muun muassa blogin välityksellä. Opetustoimi oli vastannut suurimpaan osaan kysymyksistä, joita oli esitetty. Päätöksen perustelujen kohdalla myös varsinaista päätöstä edeltävä esitysosa on merkittävä osa varsinaista päätöstä.

Vastaselityksessään A, B ja C totesivat, että opetuslautakunnalla ei olisi edes ollut toimivaltaa päättää koulun lakkauttamisasiassa, vaan asia olisi tullut käsitellä kunnanvaltuustossa.

Millaisen ratkaisun valitukseen hallinto-oikeus tulee antamaan. Perustele ratkaisu.

Ota kantaa tapauksessa ilmenneisiin oikeudellisiin ongelmiin.

Kysymys 2

Vanha koulukaverisi kääntyy tänään puoleesi eräässä hallintoasiassa. Hän oli saanut asiassa ilmeisen väärään lainsoveltamiseen ja viranomaisen hankkimaan virheelliseen selvitykseen perustuvan epäedullisen päätöksen ja hän arvelee, että Sinä voisit auttaa häntä. Hän oli pitkään miettinyt itse mahdollisia tarvittavia toimia epäedullisen päätöksen muuttamiseksi. Hän tuli tulokseen, ettei pysty itse asiaa hoitamaan, ja hän kysyy millä edellytyksillä Sinä voisit asian hänen puolestaan hoitaa? Kaverisi oli käyttänyt asian kanssa miettimiseen runsaasti aikaa ja havahdut siihen, että asiassa tulisi toimia varsin nopeasti. Päätös oli jostakin syystä annettu saantitodistuksen sijasta tiedoksi postiennakkokirjeellä (kirjatulla kirjeellä) 21.9.2017. Ryhdyt laskemaan käytettävissä olevaa aikaa oikaisukirjelmän toimittamiseksi arvioidaksesi mahdollisuutta postin tai lähetin käyttöön oikaisukirjelmän perille toimittamisessa? Olet kaveriltasi saanut kirjekuorineen kaikkineen kaikki asiakirjat, mitä hän oli asian tiimoilta viranomaiselta saanut. Niistä ei käy ilmi viranomaisen sähköpostiosoite tai faksinumero, mutta mietit olisiko oikaisukirjelmä toimitettavissa viranomaiselle sähköisesti? Kurssikaverisi asuu viranomaisen sijaintipaikkakunnalla ja hän sattuu olemaan käymässä kotonaan ja mietit voisiko hänestä olla apua asiassa? Yhtenä vaihtoehtona mietit olisiko mahdollista saada asiassa noudatettavaan määräaikaan pidennystä? Asian hoitamisen tiukasta aikataulusta johtuen pidät itsestään selvänä, että Sinun on saatava asiakirjan perille toimittamisesta kuitti ja miten se olisi tässä hankalassa tilanteessa saatavissa? Asia on kaverillesi tärkeä ja pelkää, että jos et ehdi toimia asiassa ajoissa kaveristasi tulee entinen kaveri. Siltä varalta, että osoittautuu, että määräaika oikaisukirjelmän toimittamiseksi menetetään tai on menetetty, mietit mielessäsi, onko kaverisi menettänyt lopullisesti oikeutensa saada päätös oikaistuksi? **Tutki eri toimintavaihtoehtoja ja vastaa kysymyksiin.**